

## سوال

حکم دعا بر اساس احادیثی که گفته‌اند ضعیف است چیست؟ احادیثی مانند:

۱- هنگام افطار: **اللهم لك صمت وعلى رزقك أفطرت.**

۲- **أشهد أن لا إله إلا الله أستغفر الله أسألك الجنة وأعوذ بك من النار.**

آیا این دعاها مشروع است؟ جایز است یا خیر؟ مکروه است؟ صحیح نیست یا حرام است؟

## پاسخ مفصل

الحمد لله.

دعای هنگام افطار که ذکر نمودید در حدیث ضعیفی وارد شده که ابوداود (۲۳۵۸) از مُعَاذ بن زُهْره روایت نموده که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - هنگام افطار می‌گفت: **اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ.**

اما آنچه ابوداود (۲۳۵۷) از ابن عمر - رضی الله عنهما - روایت نموده ما را از روایت نخست بی‌نیاز می‌کند، چنانکه می‌گوید: پیامبر - صلی الله علیه وسلم - هرگاه افطار می‌کرد می‌فرمود: **نَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتْ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ** (تشنگی رفت و رگ‌ها تر شد و آن شاءالله پاداش آن تثبیت شد) این حدیث را آلبانی در صحیح ابوداود، حسن دانسته است.

ثانیا:

برای روزه‌دار مستحب است که در اثنای روزه و هنگام افطار دعا کند، چرا که امام احمد (۸۰۳۰) از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت کرده که گفت: گفتیم ای پیامبر خدا، ما هرگاه تو را می‌بینیم دل‌هایمان نرم می‌شود و از اهل آخرت می‌شویم و هرگاه از شما جدا می‌شویم دنیا ما را جلب خود می‌کند و زنان و کودکان را می‌بوییم. فرمود: **اگر در همه حال مانند حالی بودید که نزد من دارید، بی‌شک ملائکه با شما مصافحه می‌کردند و در خانه‌هایتان به دیدار شما می‌آمدند، و اگر گناه نمی‌کردید بی‌شک الله گروهی را می‌آورد که گناه کنند تا آنان پیامرزد گفت:** گفتیم ای رسول الله، درباره‌ی بهشت به ما بگو که بنای آن چیست؟ فرمود: **خشتی از طلا و خشتی از نقره و ملاطش مشک بسیار خوشبو، و سنگریزه‌اش مروارید و یاقوت و خاکش زعفران.** آنکه واردش شود خوشی می‌بیند و بدبختی را نخواهد چشید و جاودانه می‌شود و نمی‌میرد. لباسش کهنه نمی‌شود و جوانی‌اش از بین نمی‌رود. سه کس دعایشان رد نمی‌شود: امام عادل و روزه‌دار تا آنکه افطار کند و دعای مظلوم که بر ابرها حمل می‌شود و درهای آسمان برایش گشوده می‌شود و پروردگار عزوجل می‌فرماید: **قسم به عزتم تو را یاری**

می‌دهم اگرچه پس از مدت زمانی این حدیث را شعیب الأرنؤوط در تحقیق مسند احمد صحیح دانسته است.

ترمذی (۲۵۲۵) این حدیث را با لفظ **و روزه‌دار هنگامی که افطار می‌کند** روایت کرده و آلبانی در صحیح سنن ترمذی آن را صحیح دانسته است.

بنابراین می‌توانی هنگام افطار از خداوند بهشت را بخواهی و از آتش به او پناه ببری و استغفار گویی و هر دعای مشروع دیگری را بگویی. اما دعایی را با صیغه‌ی **أشهد أن لا إله إلا الله أستغفر الله أسألك الجنة وأعوذ بك من النار** نیافتیم.

و الله اعلم